

Virksomhedsprogram

2023 -2026

Naatsorsueqqissaartarfik

Grønlands Statistik

Naatsorsueqqissaartarfik - Grønlands Statistik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

Virksomhedsprogram 2023-2026

Indholdsfortegnelse

1 Baggrund og rammer	2
1.1 Virksomhedsprogram	2
1.2 Statistikloven	2
1.3 FNs principper for officiel statistik.....	3
2 Tværgående indsatsområder	4
2.1 Dokumentation og metode	4
2.2 IT- og datasikkerhed	4
2.3 Opbygning og forbedring af administrative registre	5
2.4 Rekvirerede opgaver.....	6
2.5 Publikationer	7
2.6 Projekt statistikfabrik.....	8
2.7 Statistikbanken	8
2.8 Adgang til anonymiserede eller pseudoanonymiserede mikrodata.....	9
2.9 Sprog	10
2.10 Surveys og alternative kilder til statistik	10
2.11 Indberetninger til internationale organisationer	11
2.12 Lokalteter.....	11
2.13 FNs verdensmål.....	12
2.14 Statistikarkivet	14
3 Enkelte statistikområder	14
3.1 Baggrund for bestyrelsens prioriteringer	14
3.2 Udvikling indenfor de nærmest kommende år	14
3.3 Offentlige finanser.....	15
3.4 Sundhed	15
3.5 Offentlig løn.....	16
3.6 Beskæftigelse	16
3.7 Befolkningsstatistik	16
3.8 Børneområdet	17
3.9 Personer med handicap	17
3.10 Turisme.....	17
3.11 Betalingsbalance og udenrigshandel	18
3.12 Arbejdssøgende	19
3.13 Socioøkonomisk befolkningsregnskab (arbejdsmarkedstilknytning)	19
3.14 Nationalregnskabet	19
3.15 Kriminalstatistik	20
3.16 Uddannelsesstatistik.....	20
3.17 Pensioner	21

3.18 Fiskeri.....	21
3.19 Byggeomkostningsindeks.....	22
3.20 Fremskrivningsmodeller	22
3.21 A-bidrag (underholdsbidrag)	22
3.22 Fattigdomsgrænse	23
3.23 Ligestilling mellem kønnene	23
3.24 Affald.....	23
4 Forskning	24
4.1 Forskning.....	24
5 Personale.....	24
5.1 Personale	24
5.2 Rammer i form af overenskomster og bevillinger	24
5.3 Nye kompetencer	25
5.4 Fastholdelse	25
5.5 Rekruttering.....	26
5.6 Konsulenter og ansatte i og udenfor Grønland	27
6 Brugere.....	27
6.1 Brugere.....	27
7 Økonomi.....	28
7.1 Økonomi.....	28

Virksomhedsprogram 2023-2026

1 Baggrund og rammer

1.1 Virksomhedsprogram

Grønlands Statistiks første virksomhedsprogram blev vedtaget i 2015. Nærværende udgivelse er det niende virksomhedsprogram.

Virksomhedsprogrammet udspringer af en ambition om, at Grønlands Statistiks udviklingsplaner for en længere årrække gøres tilgængelige for offentligheden. Grønlands Statistiks årsberetning har tidligere indeholdt et fremadskuende afsnit. Virksomhedsprogrammet er imidlertid langt mere detaljeret end de planer, der tidligere har været udgivet i årsberetningen. Samtidig med at virksomhedsprogrammet blev introduceret, valgte Grønlands Statistik at reducere omfanget af årsberetningen.

Virksomhedsprogrammet er en rullende 4-årig plan, der hvert år tages op til revision i Grønlands Statistiks bestyrelse og udmøntes i de årlige udgivelsesplaner.

1.2 Statistikloven

Grønlands Statistik er den centrale myndighed for officiel statistik i Grønland. Grønlands Statistik har til formål at sikre det datamæssige grundlag for analyser af den samfundsmæssige udvikling, for politiske og administrative beslutninger, planlægning og samfundsvidenskabelig forskning.

Grønlands Statistik er organisatorisk placeret under Departementet for Finanser og Ligestilling. Styreformen for Grønlands Statistik er dog anderledes end for de øvrige styrelser under Departementet. Det overordnede ansvar for Grønlands Statistik varetages af en bestyrelse, der består af fem medlemmer med indsigt i samfundsforhold. Den daglige ledelse varetages af statistikchefen, som tillige repræsenterer institutionen udadtil.

Hovedopgaverne for Grønlands Statistik fremgår af Landstingslov nr. 11 af 29. oktober 1999 om Grønlands Statistik med senere ændringer.

I henhold til loven indsamler, bearbejder og offentliggør Grønlands Statistik statistiske oplysninger om samfundsforhold i Grønland. Grønlands Statistik kan desuden mod betaling påtage sig opgaver i forbindelse med indsamling, bearbejdning og offentliggørelse af statistiske oplysninger. Endelig varetager Grønlands Statistik opgaver vedrørende internationalt statistisk samarbejde.

Bestyrelsens opgaver, som fremgår af Statistikloven, er at:

- Varetage det overordnede ansvar for Grønlands Statistik.
- Udarbejde forslag til samordning af offentlig statistik.
- Påse, at Grønlands Statistik arbejder i overensstemmelse med formålsbestemmelserne.
- Godkende Grønlands Statistiks langsigtede planlægning af indsatsområderne.
- Godkende Grønlands Statistiks arbejdsplaner.
- Afgive en årlig beretning om institutionens virksomhed til Naalakkersuisut.

1.3 FNs principper for officiel statistik

Grønlands Statistik arbejder efter FNs principper for officiel statistik. Det indebærer bl.a. at:

- Statistikkerne stilles til rådighed for offentligheden på et upartisk grundlag.
- Der præsenteres information om datakilder, metoder og fremgangsmåder for statistikken i overensstemmelse med videnskabelige normer.
- Personoplysninger indsamlet af de statistiske institutioner til statistisk bearbejdning, hvad enten de kan henføres til fysiske eller juridiske personer, skal behandles fortroligt og må udelukkende anvendes til statistiske formål.
- De statistiske institutioner i hvert enkelt land anvender internationale begreber, klassifikationer og metoder, hvilket fremmer sammenhængen og effektiviteten i de statistiske systemer på alle niveauer.

2 Tværgående indsatsområder

2.1 Dokumentation og metode

Grønlands Statistik arbejder for en bedre og mere ensartet dokumentation af de forskellige statistikområder. På hjemmesiden www.stat.gl skal det på alle statistikområder være muligt at finde oplysninger om metode, klassifikation/nomenklatur, kilder, variable og forklaring af centrale begreber for Grønlands Statistiks udgivelser. For alle centrale statistikregistre skal der offentliggøres en oversigt over de variable, som registeret indeholder, bl.a. med henblik på at registrene i højere grad kan bruges til forskning. I første omgang arbejdes der med registre på personområdet.

Grønlands Statistik bruger samme adgang til dokumentation af registre som kendt fra statistikbanken. Flere statistikområder er allerede dokumenteret. Efterhånden som dokumentationen dækker flere statistikområder, vil Grønlands Statistik styrke kommunikationen for at gøre opmærksom på dette nye tilbud.

Forbedret dokumentation er også en forudsætning for at statistikker, som i en årrække er udarbejdet af samme medarbejder, senere kan overtages af andre.

2.2 IT- og datasikkerhed

Grønlands Statistik indsamler på mange statistikområder oplysninger om enkelte personer og virksomheder. Data fejlsøges og systematiseres i statistikregistre, som Grønlands Statistik har ansvaret for.

Selvstyrets, herunder Grønlands Statistiks, fokus på IT- og datasikkerhed er blevet skærpet efter et hackerangreb på Selvstyrets IT-systemer i marts 2022. Naalakkersuisut har i 2022 vedtaget en række politikker, som skal udmøntes i samarbejde mellem Selvstyrets Digitaliseringsstyrelse og de faglige enheder herunder Grønlands Statistik.

Implementeringen af Selvstyrets politikker om IT-sikkerhed betyder et øget arbejdspress i Grønlands Statistik. Herudover kommer diverse krav for håndtering af dataudveksling med Danmark. EU har ikke godkendt Grønland som "sikkert 3. land" mht. dataudveksling. Det har derfor været nødvendigt at få udarbejdet en myndighedsaftale, så det blev muligt at udveksle mikrodata mellem Grønlands Statistik og Danmarks Statistik. Det er muligt, at der i fremtiden også skal indgås myndighedsaftaler med andre danske institutioner. Grønlands Statistiks arbejde med IT- og datasikkerheden har i først omgang fokus på at udarbejde 3 dokumenter:

Grønlands Statistik datapolitik: Dokument skal i sin færdige udgave ligge på hjemmesiden, så borgerne kan se, hvordan Grønlands Statistik behandler virksomheds- og persondata,

Arbejdsopgaverne for en Databeskyttelsesrådgiver i Grønlands Statistik: Et internt dokument, som skal afstemmes med Digitaliseringsstyrelsens anbefalinger. "Databeskyttelsesrådgiver" er den medarbejder, der internt står for at samle viden om IT-sikkerheden, og sikre en plan for de aktiviteter, der øger IT-sikkerheden

En intern instruks i Grønlands Statistik, hvor der til medarbejderne beskrives, hvordan Grønlands Statistik internt behandler persondata.

2.3 Opbygning og forbedring af administrative registre

At Grønlands Statistik er Grønlands officielle statistikkontor betyder ikke, at Grønlands Statistik producerer alle statistikker fra indsamling af data til de færdige tabeller. Ligesom andre landes statistikkontorer, er Grønlands Statistik afhængig af data produceret af andre myndigheder, virksomheder og organisationer. For langt de fleste statistikker gælder, at Grønlands Statistik indsamler, bearbejder og offentliggør statistikker på basis af data med udgangspunkt i registre, som er opbygget af offentlige myndigheder til administrative formål.

Det er Grønlands Statistiks vurdering, at statistikker på baggrund af centrale oplysninger i registre, som anvendes til administrative formål, giver de mest retvisende statistikker, da oplysningerne i registrene løbende kontrolleres af de ansvarlige myndigheder og i mange tilfælde også af de indberettende personer eller virksomheder. Samtidig er det væsentligt billigere at udarbejde statistikker på baggrund af administrative registre end at indsamle data hos virksomheder og personer, idet Grønlands Statistik ikke skal anvende ressourcer på at indsamle data, og det sikres, at oplysningerne indberettes på en ensartet form. Endelig kan opbygning og systematisk brug af administrative registre også medvirke til effektiviseringer hos den ansvarlige administrative myndighed.

I forlængelse af ovenstående er det Grønlands Statistiks indstilling, at der fremover i samarbejde med centraladministrationen og kommunerne bør sættes på, at nye statistikker baseret på data fra det offentlige udarbejdes med udgangspunkt i systematiske registreringer i tilknytning til sagsbehandlingen.

Generelt skal det sikres, at offentlige myndigheder, der opbygger administrative registre, konsulterer Grønlands Statistik og Digitaliseringsstyrelsen, således at det sikres, at registrene opbygges hensigtsmæssigt og også er egnet til statistik. Forpligtigelsen til at indberette opbygning og ændring af registre til Grønlands Statistik er allerede indskrevet i statistikloven, men

Grønlands Statistik vil i højere grad være udfarende med henblik på at gøre opmærksom på dette.

2.4 Rekvirerede opgaver

Det omfattende materiale, som Grønlands Statistik ligger inde med, giver mulighed for at tilbyde myndigheder og virksomheder en række særopgaver mod betaling. Betalingsopgaverne adskiller sig typisk fra den bevillingsdækkede offentlige produktion af statistik ved enten at være mere detaljerede, indeholde andre kombinationer af data eller decideret være tilpasset den enkelte kundes behov. Begrundelsen for, at der skal betales, er ofte, at Grønlands Statistik kun har fejlsøgt oplysninger til at være retvisende på det niveau, hvor de offentliggøres. At anvende data på mere detaljeret niveau kræver yderligere behandling og fejlsøgning, som der tages betaling for.

Grønlands Statistik vil i fremtiden fortsat løse opgaver mod betaling i det omfang, det er foreneligt med arbejdet med basisstatistikken, samt i det omfang de fornødne personaleressourcer er til rådighed. Grønlands Statistik vil ikke aktivt forsøge at sælge flere opgaver og anser det ikke ubetinget som en succes, hvis mængden af betalte opgaver øges. Grønlands Statistik er i et vist omfang med til selv at udhule det fremadrettede forretningsgrundlag for rekvirerede opgaver ved at øge detaljeringsgraden i statistikbanktabellerne og ved at indarbejde opgørelser, der ofte efterspørges, i den statistikproduktion, der dækkes af finanslovsbevillingen.

Grønlands Statistik vil søge at begrænse rekvirerede opgaver til udelukkende at være tabeller på baggrund af registerkørsler. I det omfang kunder ønsker undersøgelser baseret på interviews, kan Grønlands Statistik efter godkendelse fra Datatilsynet bidrage med udtræk fra befolkningsregisteret til brug for stikprøverne. Som udgangspunkt gennemfører Grønlands Statistik ikke selv interviews, men vil i visse tilfælde kunne anvende interviews fra grønlandske eller danske intervieworganisationer.

Centraladministrationen og kommunerne anvender ofte eksterne konsulenter og forskere til at udarbejde rapporter og analyser, hvor Grønlands Statistiks opgørelser er centrale kilder. Efter konsulentene har fået tildelt en opgave, bestiller de ofte særkørsler hos Grønlands Statistik eller køber adgang til pseudoanonymiserede data til egne analyser på Grønlands Statistiks server.

Grønlands Statistik vil søge at øge opmærksomheden på, at Grønlands Statistik med fordel kan konsulteres, inden eksterne konsulenter hyres til at lave analyser og rapporter med statistisk indhold. Grønlands Statistik er af den opfattelse, at nogle af ovennævnte rapporter og analyser kan laves med et

mindre ressourceforbrug. Grønlands Statistik kan således være behjælpelig med at vurdere, hvilke tal der allerede findes i Statistikbanken, hvilke opgørelser der kan dannes fra eksisterende registre med en relativ lille arbejdsindsats, og hvilke der kræver en større arbejdsindsats i form af samkøring af datasæt eller indhentning af nye oplysninger.

2.5 Publikationer

I Udgivelsesplanen fastsættes dato for offentliggørelse af alle statistikker. Ved planlægning tilstræbes en så høj grad af aktualitet som mulig.

Grønlands Statistik forsøger at skrive kortere publikationer, som blot skal opdateres med nye tal hvert år. De korte publikationer indeholder links til mere detaljerede opgørelser i statistikbanken.

Forkortelse af publikationerne gennemføres både for at sikre større aktualitet og for at mindske ressourceforbruget til oversættelse. Dermed kan medarbejderne også i højere grad fokusere på at øge omfanget og forbedre kvaliteten af de oplysninger, der er tilgængelige i statistikbanken i form af metodebeskrivelse mv.

Gode historier og indholdsanalyser har trange kår, fordi fokus er på kort produktionstid, aktualitet og nye tal i Statistikbanken. Det er ikke realistisk at tro, at publikationer både kan være aktuelle og spændende læsning på en gang. For at løse op i disse rammer laves et forsøg med at opdele publikationer i 2 serier:

Rapporter fra Grønlands Statistik er standardudgivelser med fokus på aktualitet og nye tal. En rapport er en mekanisk udgivelse, som fletter tal, tekst, figurer, nye tal, tidsserier med dokumentation og et par enkelte sætninger med hovedresultat fra seneste periode. Altså i høj grad det, der udgives nu. Det er offentliggørelsesdatoen for disse rapporter, som bestyrelsen godkender i arbejdsplanen.

Analyser fra Grønlands Statistik udgives ikke for at præsentere nye tal. Sigtet er i stedet at vise sammenhænge og forståelse. En analyse udkommer ikke, før den er klar og annonceres blot senest 1 uge før udgivelse. En analyse kan være indenfor et emne eller på tværs af emner. Målet er mere dybdegående publikationer med højere kvalitet og mere interessant arbejde, end det, som kan opnås med en traditionel publikation.

I første omgang er fokus på personer, hvor emner for en analyse eksempelvis kan være "vandring og uddannelse" eller "børns familier".

2.6 Projekt statistikfabrik

Statistikfabrik er navnet for et projekt, som skal fortsætte arbejdet med, over en længere årrække at etablere enklere og fælles arbejdsrutiner i Grønlands Statistik. Formålet er at mindske den tid, der bruges på rutineopgaver og at lette overdragelsen af ansvar for et statistikområde fra en medarbejder til en anden. Der ses på hele produktionsforløbet af statistikker fra modtagelse af eksterne data til offentliggørelse af statistikbanktabeller med tilhørende rapport og metodebeskrivelse.

Redskaber til produktion af en statistik i dag er typisk en kombination af SAS, Word og Excel med delvis egenudviklede skabeloner og makroer. Der er en del manuelle processer involveret i en produktion, hvor der eksempelvis overføres fra SAS til EXCEL for at lave figurer, hvorefter figurerne klippes til WORD til publikationer. Opstår der fejl undervejs, må dele af fremstillingen gentages.

Programmeringssproget R kan i dag erstatte det, der hidtil har været lavet i kombinationen mellem SAS, WORD og EXCEL. Desuden kan R bruges direkte på hjemmesiden, som det allerede ses for SDG, Tabelsamling og befolkningsstatistikken i dag. Samtidig er Statistikbankens muligheder kraftigt udvidet først med gemte spørgsmål og fra 2017 med et egentligt API.

Udviklingen betyder, at der på mange statistikområder kan laves et sammenhængende produktionsflow, hvor data modtages, fejlsøges, oparbejdes til statistikregister, og der dannes statistikbanktabeller og rapporter, som umiddelbart kan lægges på hjemmesiden.

2.7 Statistikbanken

Statistikbanken er Grønlands Statistiks primære formidlingskanal.

Grønlands Statistik vil løbende tilbyde kurser for såvel studerende, personer, der anvender statistik professionelt, som den almindelige borger. Kurserne kan holdes udenfor Nuuk, hvis der er tilmeldinger nok. Opmuntret af det stadig hurtigere og billigere internet vil Grønlands Statistik forsøge at supplere de udbudte kurser med instruktionsfilm. Film, som produceres, skal kunne vedligeholdes af medarbejderstaben, hvorfor der vil lægges større vægt på indhold frem for præsentation.

IT-medarbejdere kan hente data i statistikbanken og genbruge data i programmer, fx apps til mobiltelefoner, særlige grafiske præsentationer på hjemmesider osv. Data er åbnet for alle brugere ved at give adgang til et API (application programming interface). Grønlands Statistik bruger det svenske statistikkontors udgave af API, fordi den kan fungere direkte i forbindelse med statistikbanken.

Mulighederne for en programmeringsmæssig tilgang til datavisualisering planlægges suppleret med forsøg med let tilgængelige grafiske fremstillinger

(infografik). Dette arbejde er en oplagt mulighed for at høste erfaringer med brugen af R; et open-source programmeringssprog med anerkendte udvidelser til datavisualisering.

Grønlands Statistiks præsentation af FN's verdensmål (www.stat.gl/da/SDG) er dannet ved at hente talgrundlaget med API'et fra Statistikbanken og efterbehandle dette med kode i R. Kildekoden kan hentes frem for hvert verdensmål som dokumentation og efterprøvelse.

Grønlands Statistik har også introduceret en tabelsamling ved at hente talgrundlaget med API'et fra Statistikbanken og efterbehandle dette med kode i R. Statistikbanken bruges i dag primært til at formidle adgang til de statistikker, som Grønlands Statistik selv producerer. Herudover indeholder Statistikbanken enkelte statistikker, som uden datakontrol fra Grønlands Statistik lægges i banken - eksempelvis tal fra Embedsdyrlægen og Landslægeembedet.

Grønlands Statistiks ambition er, at flere institutioner benytter Statistikbanken, således at Grønlands Statistiks hjemmeside i endnu højere grad bliver den centrale hjemmeside for data om Grønland. Forudsætningen for at benytte Statistikbanken som formidlingskanal er, at leverandørerne lever op til visse standarder for kvalitet og uafhængighed, at tabellerne indeholder en tydelig kildeangivelse, og at der er tale om tabeller, som opdateres løbende, minimum en gang om året.

2.8 Adgang til anonymiserede eller pseudoanonymiserede mikrodata

Grønlands Statistiks formidling af oplysninger på person- og virksomhedsniveau (= mikrodata) er begrænset af persondataloven og statistikloven, som fastsætter, at oplysninger om enkeltpersoner eller enkelte virksomheder, som Grønlands Statistik modtager, ikke må videregives til andre.

Grønlands Statistik kan tillade personer, der ikke er ansat i Grønlands Statistik, at lave tabeller og analyser på Grønlands Statistiks pseudoanonymiserede mikrodata. At data er pseudoanonymiseret betyder, at personnummer, adresse og andet, der umiddelbart identificerer en person, er fjernet eller erstattet med løbenumre. Pseudoanonymiserede data er ikke nødvendigvis helt anonyme, fordi det i et datasæt nogle gange er muligt at finde oplysninger om enkeltpersoner ved bagvejsidentifikation. Det kan eksempelvis i et datasæt være muligt at gætte oplysninger om en persons indkomstinterval ud fra oplysninger om personens alder, uddannelse, civilstand, antal børn, bopæl mv. - især for personer med højere indkomst end gennemsnitsindkomst i området. Statistikloven og den tilhørende datafortrolighedspolitik tillader kun adgang til pseudoanonymiserede data i forbindelse med forskning (på Forskningsserveren) og lovforberedende arbejde (på Lovmodelsserveren). De nærmere

betingelser for adgang til data er beskrevet i Grønlands Statistiks datafortrolighedspolitik. Der gives adgang til data fra egen arbejdsplads over internettet og under særlige vilkår. Et af vilkårene er, at Grønlands Statistik overvåger de tabeller, der dannes, og som efterfølgende hentes fra Grønlands Statistiks server.

2.9 Sprog

Ca. 20 pct. af hjemmesidens brugere kommer fra lande uden for Grønland og Danmark. De høje tal indikerer, at interessen for Grønlands Statistiks arbejde også er stor i andre lande. Siden 2019 er "Grønland i tal" udgivet årligt på grønlandsk, dansk samt engelsk, og tabellerne i statistikbanken bliver – udover på grønlandsk og dansk - også udgivet på engelsk, men der er utvivlsomt et behov for yderligere udgivelser på engelsk.

Det er en udfordring for oversættere og læsere af statistikker på grønlandsk, at mange grønlandske termer bliver dannet fra oversættelse til oversættelse. En dansk term i en tekst kan være oversat med beskrivelser på grønlandsk og kan være oversat på flere forskellige måder i samme tekst. For at afhjælpe problemet har Grønlands Statistik startet med at standardisere grønlandske termer ved at koordinere ensartede begreber fra forskellige statistikker.

2.10 Surveys og alternative kilder til statistik

Nationale statistikkontorer baserer traditionelt deres statistikker på udtræk fra administrative registre og fra surveys med oplysninger direkte fra personer og virksomheder. Grønlands Statistik bruger dog næsten udelukkende administrative registre.

Grønlands Statistik har ikke planer om at anvende surveys til løbende statistikker. Der er imidlertid behov for, at Grønlands Statistik kan servicere forskere mv., der ønsker at gennemføre surveys med vejledning og en række services i form af stikprøveudtræk, registerbaseret analyse af bortfald og opregning mv. Det er i første omgang planen at oprette et vejledende afsnit om surveys på Grønlands Statistiks hjemmeside.

Tusass A/S har ændret politik og udleverer ikke som tidligere telefonnumre til brug for surveys. Det har allerede givet udfordringer ifm. Sundhedskommissionens arbejde, og kan også give andre forskere og analytikere problemer fremadrettet. Grønlands Statistik forventer at gå i dialog med udvalgte forskere og med Tusass mhp. at medvirke til en løsning.

Som en del af den globale fokus på big data er statistikkontorerne i andre dele af verden begyndt at fokusere på andre kilder til statistik. Grønlands Statistik vil i de kommende år søge at udvide erfaringerne med at bruge alternative

datakilder. I første omgang følger Grønlands Statistik et projekt finansieret af Nordisk Råd og udført af Tillväxtverket i Sverige, hvor turisternes døgnforbrug estimeres ud fra kreditkortdata.

2.11 Indberetninger til internationale organisationer

Grønlands Statistik indberetter løbende til organisationer under FN og en række andre internationale organisationer. Grønlands Statistik indberetter data fra statistikker, der allerede laves, mens der kun i meget begrænset omfang udarbejdes særskilte opgørelser. Grønlands Statistik modtager betaling for indberetninger til Nordisk Råds statistikbank, men indberetter også på dette område overvejende data fra statistikker, der i forvejen udarbejdes.

Grønlands Statistik mødes løbende af ønsker om nye statistikker, indikatorer eller nye opgørelsesformer primært i tilknytning til departementernes deltagelse i internationalt samarbejde. Ønsker til nye opgørelser i forbindelse med internationalt samarbejde indgår i bestyrelsens prioriteringer af de økonomiske og personalemæssige ressourcer på lige fod med ønsker, der udspringer af lokale ønsker. Grønlands Statistik anvender i forvejen, så vidt det er muligt, internationale begreber, klassifikationer og metoder, når der udarbejdes statistikker, således at der er mulighed for internationale sammenligninger.

2.12 Lokalteter

Kun en mindre del af Grønlands Statistiks tabeller i statistikbanken kan opdeles på den enkelte lokalitet. Grunden til, at statistikker ikke offentliggøres på alle bygder, er hensynet til statistiklovens bestemmelse om, at oplysninger om enkelte personer ikke må offentliggøres. Desuden er de statistiske registre ofte ikke fejlsøgt på personniveau, hvorfor statistikker, der er retvisende for hele landet, ikke nødvendigvis er retvisende, når den nedbrydes på små lokaliteter. For at imødekomme ønsker fra brugerne om flere statistikker for bygderne, vil Grønlands Statistik for de enkelte statistikområder vurdere, om der kan gives summariske oplysninger for enkelte bygder. I dag offentliggøres eksempelvis oplysninger om arbejdssøgende i den enkelte bygd, men det er ikke forsvarligt at opdele de arbejdssøgende i bygden på alder og køn.

En anden mulighed er i større omfang at anvende den opdeling af landet, som bruges i landsplanredegørelserne, og som Grønlands Statistik allerede anvender i udvalgte befolkningsopgørelser. Her opdeles landets lokaliteter i 6 grupper efter folketallets størrelse og by/bygd begrebet erstattes med begrebet bosted.

2.13 FNs verdensmål

FN har vedtaget 17 mål for en bæredygtig verden, som medlemslandene er enige om at forfølge. Grønlands Statistik har ansvaret for at udarbejde hovedparten af de statistikker, der skal belyse, om udviklingen i Grønland går den rigtige vej og i det rigtige tempo.

Grønlands Statistiks opgaver i forbindelse med opfølgning på verdensmålene er ikke endeligt fastlagt. En langsigtet prioritering og plan for Grønlands Statistiks arbejde kan først besluttes, efter Naalakkersuisut har vedtaget en handlingsplan for de 17 mål. Når der foreligger en handlingsplan fra Naalakkersuisut, vil Grønlands Statistik vurdere, om der skal ændres i prioriteringen af de statistikker, der udarbejdes for at følge op på verdensmålene.

FN har udpeget mere end 200 globale indikatorer, som udgangspunkt for den statistiske opfølgning på verdensmålene. En del af de globale indikatorer er imidlertid ikke relevante for Grønland, eller det er ikke muligt at skaffe de tilhørende data. Udgangspunktet er fortsat, at bevillingen til Grønlands Statistik skal anvendes til at udvikle de statistikker, der har den største relevans for Grønland.

Grønlands Statistik tilstræber gradvist at dække flere globale indikatorer, men fokus er primært på nationale indikatorer. Nationale indikatorer medvirker til, at Grønland hurtigere kan måle udviklingen mod verdensmålene. De administrative udgifter begrænses, og der sikres fokus på områder, der er særligt relevante for Grønland. Ulempen ved nationale indikatorer er, at det kan være sværere at sammenligne Grønland med andre lande.

For et lille nationalt statistikkontor som Grønlands Statistik er der ikke ressourcer til at følge metodeudviklingen på alle de globale indikatorer og systematisk indberette til alle relevante organisationer under FN.

Centralt i Grønlands Statistiks arbejde med verdensmålene er den oversigt over verdensmålsindikatorer, der ligger på Grønlands Statistiks hjemmeside, www.stat.gl. Oversigten er en lettilgængelig bruttoliste over eksisterende globale og nationale indikatorer, som udarbejdes af Grønlands Statistik, eller formidles gennem Grønlands Statistiks Statistikbank. Målgruppen for oversigten er alle, der ønsker at arbejde med verdensmålene. Naalakkersuisut, kommuner, virksomheder, foreninger mv. kan således fra bruttolisten vælge de indikatorer, som er relevante for de pågældende organisationers handleplaner. Grønlands Statistik arbejder løbende med at supplere listen over indikatorer f.eks. ved at eksisterende statistikker og planlagte statistikker sættes ind i SDG-rammen. Der arbejdes i øvrigt med at udvide listen med udgangspunkt i nedenstående principper.

Der skal særlig fokus på at udvikle indikatorer for de af verdensmålene, hvor der i dag er få eller ingen tilgængelige indikatorer. Indenfor miljøområdet

prioriteres det at udarbejde indikatorer for fiskeriets bæredygtighed og for håndtering af affald.

Rådata til Grønlands Statistiks eksisterende produktion hentes i stor udstrækning fra administrative registre i det offentlige. Det er derfor oplagt fremadrettet at have fokus på, hvad der kan hentes fra planlagte IT-systemer, og hvad der er af uudnyttede muligheder i de eksisterende IT-systemer. På socialområdet er der planlagt et sagsstyringssystem, som i første omgang introduceres på børneområdet. Det betyder bedre mulighed for at følge underretninger til de sociale myndigheder og eventuelle efterfølgende anbringelser. Indenfor kriminalområdet skal det undersøges, om det er muligt at anvende oplysninger om ofre for kriminalitet til en systematisk statistik.

Inatsisartuts og Naalakkersuisuts initiativer f.eks. i form af redegørelser og ny lovgivning kan ofte bruges som afsæt for nye statistikker. Eksempelvis kan arbejdet med indikatorer til den fælles grønlandsk-danske arbejdsgruppe om udsatte børn genbruges i verdensmålssammenhæng.

Som grundlag for analyser af den grønlandske økonomi arbejdes der med en samordning og et tilhørende kvalitetsløft af de centrale erhvervsstatistikker og økonomiske statistikker. Det er bl.a. nødvendigt i forbindelse med opbygning af modelsystemet og fiskerikommissionens ønsker om flere analysemuligheder for fiskeriet. Planerne skal ses i sammenhæng med verdensmål 17, som understreger vigtigheden af det datamæssigt grundlag til samordning af forskellige initiativer for at nå verdensmålene.

Nedenfor oplyses, hvilke indikatorer der arbejdes på at udvikle, bl.a. med afsæt i ovenstående principper. Emnerne uddybes yderligere i nedenstående kapitel 3.

- SDG 3: Sundhed og trivsel

Sengedage

Personer med handicap

- SDG 9: Industri, innovation og infrastruktur

Adgang til højhastighedsinternet fordelt på lokaliteter

- SDG 10 Mindre ulighed

Pensionsstatistik

- SDG 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

Affaldshåndtering fordelt på lokaliteter

- SDG 14 Livet i havet:

Økologisk bæredygtigt fiskeri og fangst

- SDG 16 Fred, Retfærdighed og stærke institutioner

Børneanbringelser og underretninger

Ofre for anmeldt kriminalitet

- SDG 17 Partnerskab for handling – Sammenhængende analyseapparat
Inklusion af selskabssektor i offentlige finanser
Betalingsbalance
Satellitregnskab fiskeri

2.14 Statistikarkivet

Grønlands Statistik ønsker, at fremtiden kan finde viden om det grønlandske samfund før 2023. For at forstå udviklingen i dag kan lange tidsserier være afgørende. Den seneste landsplanredegørelse trækker eksempelvis linjer 70 år tilbage i tid.

Der oprettes et statistikarkiv på hjemmesiden. Udover Grønlands Statistiks egne publikationer skal det være muligt at finde historiske statistiske opgørelser fra tiden inden Hjemmestyret eksempelvis Statsministeriets Årsberetninger. Grønlands Statistik har allerede iværksat skanning og tekstgenkendelse af ældre publikationer. Inden offentliggørelse er det hensigten, at materiale i arkivet skal kunne findes gennem de store søgemaskiner.

3 Enkelte statistikområder

3.1 Baggrund for bestyrelsens prioriteringer

I mindre lande som Grønland er det ofte relativt dyrt at udarbejde statistik. Selv om statistikkerne udarbejdes med udgangspunkt i en mindre befolkning, kan udgifterne til statistikkerne ikke skaleres ned i forhold til befolkningstallet. Når Grønlands Statistiks bestyrelse skal prioritere statistikområder, er det derfor nødvendigt med en nøje prioritering af hvilke statistikområder, der skal arbejdes med.

Bestyrelsens prioriteringer tager normalt udgangspunkt i, hvorvidt der allerede foreligger registreringer, som muliggør opbygningen af nye statistikker på de områder, hvor der ønskes nye eller supplerende statistikker. Hvis der ikke kan tages udgangspunkt i eksisterende registreringer og IT-systemer, vil det ofte tage adskillige år, før der foreligger data, der kan danne udgangspunkt for nye statistikker.

3.2 Udvikling indenfor de nærmest kommende år

Bestyrelsen har prioriteret udvikling indenfor de områder, som er oplyst nedenfor med henblik på, at statistikkerne kan sættes på udgivelsesplanen senere i år eller i løbet af de kommende år.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at ikke alle udviklingsprojekter kan gennemføres indenfor den nuværende bevillingsramme og med det aktuelle personale, jf. bl.a. nedenstående afsnit 5 og 7. Mange af udviklingsprojekterne forudsætter udvikling af nye IT-systemer og samarbejde med andre myndigheder. Erfaringsmæssigt vil en del af projekterne blive forsinket, og det er hensigtsmæssigt at arbejde med en større bruttoliste af projekter.

3.3 Offentlige finanser

Grønlands Statistik vil gennemføre en udvidelse af statistikken over offentlige finanser med selskabssektoren.

I dag omfatter statistikken over de offentlige finanser udelukkende sektoren offentlig forvaltning og service. Fraværet af selskabssektoren betyder, at en række anlægsudgifter til de offentligt ejede boliger, landingsbaner, Nukissiorfiit m.m. ikke optræder i statistikken. En fejlagtig antagelse om, at fx overskuddet i offentlig forvaltning og service viser økonomien for hele den offentlige sektor, vil derfor give indtryk af en økonomi, der fremstår langt stærkere, end den reelt er. Inkludering af den offentlige selskabssektor vil råde bod herpå og medvirke til et totalt og retvisende billede for hele den offentlige sektor i Grønland.

3.4 Sundhed

En ny statistik om Sygehusbenyttelse i Grønland skal præsentere data indhentet fra patientsystemet Cosmic. Statistikken skal indeholde oplysninger om antallet af udskrivelser, afdeling, antal sengedage, patienternes alder og køn. Baggrunden er et register på mikrodataniveau, som også kan være udgangspunkt for forskning. På længere sigt er det hensigten at inddrage antal konsultationer, udskrivningsdiagnose samt oplysninger om aktiviteter udenfor Grønland, men disse oplysninger er i øjeblikket ikke fuldstændige. Data fra Landspatientregistret kan evt. senere indhentes som supplement.

Grønlands Statistik forventer i 2023 at modtage den første dataoverførsel fra Cosmic. Cosmic vil dog på mellemlangt sigt blive erstattet af et andet system, da support af systemet ophører.

Center for Sundhedsforskning i Grønland er organiseret under Statens Institut for Folkesundhed (SIF), som er det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Syddansk Universitet. De gennemfører hvert 4. år en større folkesundhedsundersøgelse, hvor 2.000-3.000 personer interviewes og undersøges. Der arbejdes på, at data fremover gemmes som mikrodata i Grønlands Statistik, så forskere, der benytter Grønlands Statistiks forskerordning, kan få adgang til disse.

Grønlands Statistik vil desuden i samarbejde med SIF præsentere resultater fra undersøgelserne i statistikbanken.

Grønlands Statistik har indgået en udvidet samarbejdsaftale med Landslægeembedet, som betyder, at Grønlands Statistik fremover overtager alle statistiktekniske opgaver i tæt dialog med Landslægeembedets medicinfaglige personale. Det drejer sig om fødsels- og dødsfaldsstatistik, aborter, smitsomme sygdomme mm. Data indsamlet af Landslægeembedet modtages, fejlsøges og oparbejdes til forskningsformål, samt til tabeller til Statistikbanken. Tabeller stilles til rådighed for kontrol hos Landslægeembedet før offentliggørelse, da Landslægeembedet bliver ansvarlig for formidlingen.

3.5 Offentlig løn

Grønlands Statistik er i dialog med Selvstyrets overenskomstafdeling om mulighederne for at lave lønstatistik for det offentlige. En statistik vil dels have generel interesse og dels kunne bruges som et fælles udgangspunkt for overenskomstparterne ifm. forhandlinger. Der startes på et projekt med DJØF-området og SIK-området, hvorefter der skal tages stilling til eventuelt at gå videre.

3.6 Beskæftigelse

I 2022 er der gennemført en revision af beskæftigelsesstatistikken.

Som udvidelse arbejdes der på en opdeling af beskæftigede i lønmodtagere og selvstændige, en opdeling af offentligt ansatte på sektorer og en opgørelse af beskæftigede for personer, der ikke er fastboende.

Opgørelserne over beskæftigede i henholdsvis beskæftigelsesstatistikken, offentligt ansatte og nationalregnskabet skal koordineres, således at det er lettere at få overblik over forskelle mellem opgørelserne i de forskellige statistikker. Desuden skal inddelinger i alder, geografi mv. koordineres.

3.7 Befolkningsstatistik

I Statistikbanken findes nu et afsnit med befolkningsregnskaber. Regnskabet er en række befolkningstabeller, som udgør det sammenhængende datagrundlag for befolkningsstatistikken. Alle demografiske mål (dødelighed, fertilitet mv.) dannes fra disse tabeller, også på regionalt niveau.

Dermed er grundlaget lagt for den nye befolkningsfremskrivningsmodel, som er under udvikling. For at sikre dokumentation og transparens i modellens beregninger offentliggøres både basisdata og beregningsresultater i Statistikbanken.

Fremgangsmåden er blevet præsenteret for de Nordiske statistikkontorer med henblik på at finde en eller flere samarbejdspartner(e) om en fælles beregnings-

model. I 2022 besluttede Hagstova Føroya at deltage i dette arbejde, og de har nu ligeledes dannet nødvendige tabeller til et færøsk Befolkningsregnskab.

3.8 Børneområdet

Det er hensigten at arbejde mod en samlet statistik for børn placeret udenfor hjemmet.

Grønlands Statistik udarbejder allerede en opgørelse over beboere på selvstyrets B&U-institutioner og børn i almindelig familiepleje. Disse oplysninger skal fremadrettet suppleres med oplysninger om beboere på kommunale institutioner, selvejende institutioner og i professionel familiepleje. Kilderne er økonomiske oplysninger fra administrative systemer, herunder et planlagt ESDH-system på børne- og ungeområdet. ESDH-systemet er taget i brug i Sermersooq og udrulles i 2022/2023 til de øvrige kommuner. Det skal undersøges, om ESDH-systemet også kan bruges til at udarbejde opgørelser over antallet af underretninger.

3.9 Personer med handicap

Grønlands Statistik har i 2020 i forbindelse med Naalakkersuisuts arbejde med en handicapredgørelse medvirket til at indhente og systematisere en række opgørelser om personer med handicap. Disse personer er registeret i kommunerne, fordi de har modtaget hjælp efter handicaplovgivningen. I den forbindelse er der udgivet en række statistikbanktabeller med tilhørende metodebeskrivelse.

Grønlands Statistik vil tage initiativ til dialog med Naalakkersuisut om at fortsætte indsamlingen af oplysninger om personer med handicap med henblik på årlige udgivelser. Det er ambitionen, at opgørelserne over typer af handicaps efterhånden kan udvides med opgørelser over hjælpeforanstaltninger.

3.10 Turisme

Grønlands Statistik udgiver statistikker om udenrigspassagerer, krydstogtpassagerer og overnatninger på hoteller mv.

Metodebeskrivelsen i overnatningsstatistikken skal forbedres med en tydeligere afgrænsning af, hvilke typer overnatningsfaciliteter der inkluderes i statistikken. Hvordan defineres et hotel/vandrehjem eksempelvis i modsætning til indkvartering. Med udgangspunkt i definitionen skal det angives, hvor stor en andel af den samlede kapacitet, der modtages indberetninger fra, og som derfor indgår i statistikken.

Desuden skal det ved samarbejde med turisterhvervet sikres, at Grønlands Statistik får kendskab til nye overnatningssteder, når de åbner.

Det skal undersøges, om det er muligt at offentliggøre tal for indenrigstrafikken med fly og skib uden at komme i konflikt med Statistiklovens bestemmelser om identifikation af enkelte virksomheder.

3.11 Betalingsbalance og udenrigshandel

Grønlands Statistik udgiver i dag en udenrigshandelsstatistik, som omfatter import og eksport af varer. En betalingsbalancestatistik indeholder også oplysninger om denne varehandel, men en betalingsbalance indeholder desuden information om øvrige økonomiske bevægelser mellem Grønland og udlandet, eksempelvis handel med tjenester, optagelse af udlandslån, betaling af renter, udenlandske investeringer i Grønland, grønlandske investeringer i udlandet, grønlandsk pensionsopsparing i udlandet mv. En betalingsbalance er også en forudsætning for at kunne beregne en række vigtige makrostørrelser såsom disponibel BNI. Disponibel BNI anses for at være et bedre mål for den grønlandske levestandard end BNP, når der skal sammenlignes med levestandarden i andre lande. Årsagen hertil er, at BNI udover værdien af den grønlandske produktion (BNP) også indeholder indkomster i form af ensidige overførsler fra udlandet såsom bloktilskud fra Danmark og uddannelsesstøttilskud fra EU.

Opbygning af et system for betalingsbalance er et af de projekter, der finansieres delvist fra verdensmålsmidlerne. Grønlands Statistik har i længere tid indsamlet materiale til en betalingsbalance, men har behov for bistand til at validere, fejlsøge samt afdække yderligere oplysninger, der skal indsamles for at opstille en betalingsbalance i henhold til internationale retningslinjer.

Grønlands samhandel med omverdenen har i de seneste år ændret karakter. Tidligere foregik næsten al varehandel gennem Ålborg. I dag foregår varehandel også ad andre kanaler, internethandel, chartrede fartøjer, der fisker på grønlandske licenser og lander i udenlandske havne mv.

De to store grønlandske fiskerikoncerner virker i både Grønland og Danmark. Meget af deres udenrigshandel foregår derfor internt i koncernerne, hvor varer ofte flyttes inden for koncernen, før der er indgået aftale om salg ud af koncernen. Det er en udfordring både i forbindelse med at fastsætte en eksportpris og med at fastslå modtagerlandet.

I forbindelse med arbejdet med betalingsbalancen planlægges en kritisk gennemgang af udenrigshandelsstatistikken, og de registreringer der er kilde til statistikken.

Danmarks Statistik har i en årrække udarbejdet en række særkørsler for Grønlands Statistik over eksport af fiskeprodukter fra Danmark med oprindelse i Grønland. Det planlægges at udgive disse særkørsler som en tabel i statistikbanken.

3.12 Arbejdssøgende

Et problem i forbindelse med opgørelserne over arbejdssøgende er kommunernes forskelligartede og skiftende praksis med hensyn til krav om løbende registrering.

Grønlands Statistik vil undersøge mulighederne for i højere grad at knytte opgørelserne om arbejdssøgende sammen med udbetalinger af diverse overførselsindkomster for at sikre ensartede opgørelser på tværs af kommunerne. Dette er særligt relevant, når en ny lovgivning om ydelser til arbejdssøgende træder i kraft medio 2023. Lovgivningen vil medføre forskellige ydelser til personer, som er aktivt jobsøgende, og de personer, som ikke er jobparate, eksempelvis fordi de er langtidssyge.

3.13 Socioøkonomisk befolkningsregnskab (arbejdsmarkedstilknytning)

Grønlands Statistik har i 2023 udgivet en ny statistik om arbejdsmarkedstilknytning. Statistikken skal indgå i opdateringer af bl.a. Det Økonomiske Råds holdbarhedsberegninger, men har også selvstændig interesse.

Befolkningen opdeles i grupper efter tilknytning til arbejdsmarkedet bl.a. nedenstående:

- Beskæftigede uden nærmere angivelse
- Beskæftigede studerende med uddannelsesstøtte
- Ledige med arbejdsmarkedsydelse
- Studerende uden uddannelsesstøtte
- Pensionister
- Øvrige uden for arbejdsstyrken

Grønlands Statistik vil senere udgive en opgørelse over familiers socioøkonomiske status, fordelt efter de voksnes uddannelsesbaggrund og tilknytning til arbejdsmarkedet

3.14 Nationalregnskabet

Udarbejdelse af nationalregnskabet er todelt. Beregning af endelige tal sker i første halvdel af året med opstilling af varebalancer for et givent år. I 2023 er det eksempelvis endelige tal for 2020, som skal opstilles. Beregning af foreløbige tal sker i sidste halvdel af året, hvor der i 2023 skal beregnes foreløbige tal for årene 2021 og 2022. Denne del af nationalregnskabet er den almindelige drift af statistikken.

I de kommende år er der særligt fokus på at opbygge kompetence i Grønland vedrørende deflatering (fastprisberegninger) og forbedre beregningerne af de foreløbige tal, således at der undgås for store revisioner, når de endelige tal

udgives. Desuden skal der fokus på at afstemme fiskeribranchen ift. Virksomhedernes regnskaber. Endelig skal der skiftes basisår fra det nuværende basisår 2010 til 2015.

De offentlige finanser i Nationalregnskabet er i 2019 omkodet, så den løbende statistik over offentlige finanser i højere grad direkte kan bruges i nationalregnskabet. Det er hensigten at foretage en tilsvarende samordning til andre statistikker eksempelvis mellem den generelle beskæftigelsesstatistik og beskæftigelsesoplysningerne i nationalregnskabet.

En væsentlig svaghed i nationalregnskabet vedrører anlægsinvesteringer (hvor mange kvadratmeter bygges der, og hvad koster de, samt hvor mange kvadratmeter nedlægges) og boligbenyttelse (hvor mange kvadratmeter er beboet, og hvad er boligudgiften pr. kvadratmeter).

Boligområdet har også selvstændig interesse, idet oplysninger om befolkningens boligforhold i dag er et væsentlig input i forbindelse med tildeling af midler til kommende byggerier.

Grønlands Statistik deltager i arbejdet med etablering af et bygningsregister under grunddataprogrammet. Der er imidlertid ikke i den nærmeste fremtid udsigt til, at bygningsregisteret kommer i drift. Det vil derfor muligvis være nødvendigt at igangsætte midlertidige overgangsløsninger.

3.15 Kriminalstatistik

Der er mindre forskelle mellem Grønlands Statistiks kriminalstatistik og Politiets årsstatistik, hvor de burde vise det samme. Politiet overgår fra 2023 til et nyt system. Når data kan trækkes fra det nye system, er det aftalt, at Grønlands Statistik og Politiet samordner udgivelserne. Det skal aftales, hvad henholdsvis Politiet og Grønlands Statistik udgiver. Målet er, at der er sammenhæng mellem statistikkerne, men at der ikke udgives parallelle statistikker. En mulighed er, at Politiet udgiver basistal, mens Grønlands Statistik mere fokuserer på berigede data på personniveau til brug for forskning.

Det skal vurderes, om Grønlands Statistik kan udarbejde en offerstatistik i forbindelse med personfarlig kriminalitet. Behovet for en sådan statistik er også blevet nævnt i Grønlands Statistiks dialog med Rådet for Grønlands Retsvæsen. Desuden skal det vurderes, om der kan udarbejdes en recidivstatistik, dvs. en statistik over tilbagefald til kriminalitet efter udstået dom.

3.16 Uddannelsesstatistik

Hovedparten af statistikkerne på grundskoleområdet udarbejdes i dag af Uddannelsesstyrelsen, mens uddannelsesstatistik for andre områder udarbejdes af Grønlands Statistik. Med den øgede fokus på forløbsanalyser

f.eks. i forbindelse med opgørelser af ungemålgruppen, er det væsentligt, at der sker en tæt koordinering mellem Grønlands Statistik og Uddannelsesstyrelsen. Grønlands Statistik er i dialog med Uddannelsesstyrelsen om folkeskolestatistikken fremadrettet. Der er fokus på, om data om elever, lærere og undervisningsaktiviteter kan hentes i de eksisterende IT-systemer og erstatte skolernes indberetninger. Grønlands Statistiks ambition er, at statistikker om folkeskolen fremadrettet kan findes i statistikbanken, og at registre på folkeskoleområdet gøres tilgængelig for forskning og analyser gennem Grønlands Statistiks forskningsordning. Den konkrete arbejdsdeling fra dataindsamling til færdige statistikker skal aftales mellem Grønlands Statistik og Uddannelsesstyrelsen.

På gymnasieområdet arbejdes der med opgørelser af, hvilke fag eleverne tager på hvilket niveau og med hvilken karakter. Statistikken er bl.a. relevant for at vurdere, hvor mange der opfylder optagelseskravene på forskellige videregående uddannelser.

3.17 Pensioner

Arbejdet med en pensionsstatistik indgår som et af temaerne i samarbejdet med Danmarks Statistik om verdensmålene, bl.a. ud fra en betragtning om at forskelle i pensionsopsparinger kan være en betydelig kilde til ulighed.

I takt med at private pensionsopsparinger i højere grad forventes at supplere offentlige pensioner, bliver det i stigende grad relevant at have en pensionsstatistik. Det forventes, at data til statistikken kan hentes i Nationalbanken, og at statistikken i høj grad kan udarbejdes efter samme skabelon som den tilsvarende danske statistik. Der skal indhentes supplerende oplysninger om pensionsopsparinger i Grønland.

En opgørelse af pensionsindbetalinger til udenlandske pensionsordninger og indestående på udenlandske pensionsordninger er også relevant for betalingsbalancestatistikken og holdbarhedsmodellen.

3.18 Fiskeri

Grønlands Statistik har været i dialog med fiskerikommissionen om fremtidige statistikker inden for fiskeriet. Desuden er der indgået arbejde med bedre statistik på fiskeriområdet i samarbejdet med Danmarks Statistik om verdensmålene.

Der er pt. et samarbejde i gang med Danmarks Statistik om at udvikle et satellitregnskab til nationalregnskabet, som omhandler fiskeri.

3.19 Byggeomkostningsindeks

Det planlægges at skifte vægtgrundlag, så vægtgrundlaget afspejler udviklingen i byggemetoder. Det kan mest hensigtsmæssigt ske med udgangspunkt i et nyt byggereglement.

3.20 Fremskrivningsmodeller

Grønlands Statistik har fået opgaven med drift af Modelsystemet med backup i form af en samarbejdsaftale med DREAM, som arbejder med lignende modeller i Danmark. Modelsystemet omfatter foruden befolkningsfremskrivningen en uddannelsesfremskrivning, en socioøkonomisk fremskrivning og en holdbarhedsmodel.

I foråret 2023 skal uddannelsesmodellen og den socioøkonomiske model opdateres med statistikker på uddannelses-, social- og arbejdsmarkedsområdet frem til 2021. Holdbarhedsmodellen skal opdateres med nationalregnskab 2019, som er det seneste endelige nationalregnskabsår.

Modellering af uddannelsesudgifter skal ændres, så de følger demografien fremfor antallet af studerende. Det vil medføre, at ekstra studerende ikke øger udgifterne til drift af uddannelsesinstitutioner, ud fra en antagelse om, at der i forvejen er smådriftsulemper. Desuden skal der kigges på modellering af trendvækst for studerende.

I foråret 2023 skal der desuden laves forskellige kørsler i modellen i tilknytning til Naalakkersuisuts holdbarheds- og vækstplan og Økonomisk Råds efterårsrapport.

I efteråret 2023 skal der arbejdes med en række modelændringer bl.a. en mere detaljeret modellering af arbejdsmarkedet og løndannelse.

3.21 A-bidrag (underholdsbidrag)

Efter alle kommuner fra regnskab 2021 er overgået til det nye regnskabssystem og den ny kontoplan, forventes det at være muligt at lave en statistik over A-bidrag med både bidragsyder og bidragsmodtager. Det forudsætter dog et mere omfattende udtræk fra regnskabssystemet, end det som Grønlands Statistik i dag modtager til socialstatistikkerne.

En statistik over A-bidrag er interessant i sig selv. Desuden er det relevant for indkomststatistikken og særligt for forskellige opgørelser af fattigdom og ulighed.

3.22 Fattigdomsgrænse

Det er sandsynligt, at Grønlands Statistik i den nærmeste fremtid bliver inddraget i Naalakkersuisuts undersøgelser af, om der skal indføres en officiel fattigdomsgrænse, og i givet fald hvordan fattigdomsgrænsen skal udformes. Foreløbig har Grønlands Statistik bidraget til et oversigtsnotat med indledende overvejelser.

Grønlands Statistik udgiver i dag publikationen ”økonomisk udsatte”, som beregner en relativ fattigdomsgrænse med udgangspunkt i anbefalinger fra den danske fattigdomskommission. Metoden er tilpasset grønlandske forhold og tilgængelige data.

Det er muligt, at en eventuel fremtidig fattigdomsgrænse skal tage udgangspunkt i ”økonomisk udsatte”, men det overvejes også, om der skal udarbejde en absolut grænse efter et budget for, hvad det koster at leve på et rimeligt økonomisk niveau.

3.23 Ligestilling mellem kønnene

På ligestillingsområdet planlægges en statistikbanktabel med kønsfordelingen blandt bestyrelsesmedlemmer i de største virksomheder i Grønland.

Desuden er det planen at udgive flere statistikbanktabeller på familieområdet og eventuelt supplere med en publikation om familier. Blandt de emner, der har relevans for ligestilling mellem kønnene, er samvær mellem forældre og børn, eksempelvis om mødre og fædre bor sammen med deres børn, og hvis ikke, om de så bor i samme by med deraf følgende mulighed for jævnlige samvær.

3.24 Affald

Grønlands Statistik udarbejder hvert år en samlet emissionsopgørelse til FN. Opgørelsen omfatter et afsnit om håndtering af affald og spildevand.

Som følge af sparsomt tilgængelig information om mængden af affald på kommunale affaldsanlæg i byer og bygder har emissionsopgørelsen vedr. affald gennem mange år været baseret på et kildesorteringsprojekt gennemført af Carl Bro A/S i henholdsvis 1996 og 2001.

I efteråret 2022 mødtes Grønlands Statistik med det nyligt etablerede nationale affaldsselskab ESANI A/S. Formålet med mødet var at afdække, hvilke data ESANI indsamler i forbindelse med modtagelse samt forbrænding af affald.

På affaldsanlægget i Nuuk modtager ESANI affald på to forskellige måder: Erhvervsmæssige skraldebiler og private afleveringer.

Skraldet leverer dels den kommunale affaldshåndtering og dels affald fra andre lokationer, der fragtes til Nuuk med skib. ESANI vejer affaldet og sorterer efter kategorier, såsom jern og metal, plast, glas m.m.

Private husholdninger har fri adgang til at deponere affald på pladsen. Affald fra private husholdninger fordeles efter typen af affald fx jern, træ, glas, plast m.m. ESANI vejer dog ikke mængden af privat afleveret affald.

På nuværende tidspunkt fører ESANI statistik over affaldsmængderne modtaget i Nuuk. Statistikken er ikke 100 pct. dækkende i forhold til de modtagne mængder. I løbet af 2023 begynder ESANI at levere data til Grønlands Statistik, hvorefter muligheden for en egentlig affaldsstatistik kan vurderes.

4 Forskning

4.1 Forskning

Grønlands Statistik er ifølge statistikloven bemyndiget til at drive eksternt finansieret forskning. Grønlands Statistik har kun i meget begrænset omfang udnyttet denne mulighed. I samarbejde med forskere i og udenfor Grønland har Grønlands Statistik dog medvirket til forskningsprojekter ved – mod betaling - at stille data til rådighed.

Heller ikke i den nærmeste årrække forventer Grønlands Statistik at have personaleressourcer til selv at forske. Der planlægges dog en række forbedringer for forskere, der ønsker at benytte Grønlands Statistiks data i form af bedre beskrivelser af eksisterende data.

Grønlands Statistik oplever en stigende efterspørgsel fra forskere på sundhedsområdet. Typisk ønsker en forsker under Grønlands Statistik forskerordning at analysere en udvalgt population og sammenligne denne med baggrundsdata for den samlede grønlandske befolkning.

5 Personale

5.1 Personale

Primo 2023 var der 16 ansatte i Grønlands Statistik.

5.2 Rammer i form af overenskomster og bevillinger

Grønlands Statistik er ligesom den øvrige offentlige sektor underlagt en central styring af løn og central tildeling af personaleboliger. Rammebetingelserne –

sammenholdt med en stigende opgavemængde – betyder, at Grønlands Statistik i de kommende år må imødesee en voksende udfordring med at rekruttere og fastholde personale med de nødvendige kvalifikationer.

5.3 Nye kompetencer

Arbejdsopgaverne i Grønlands Statistik er ændret i de senere år. Grønlands Statistik modtager i stigende grad indberetninger til statistikkerne elektronisk og offentliggørelserne sker i dag udelukkende gennem Grønlands Statistiks hjemmeside med den tilhørende statistikbank.

Grønlands Statistik har i løbet af de seneste år indgået aftale med andre styrelser under Selvstyret om samarbejde om støttefunktioner indenfor IT og administration.

Samlet set betyder ovenstående, at opgaver vedrørende bogholderi, arkivering, indtastning og indsamling af data, grafisk opsætning, IT-support og tolkning i løbet af de seneste 5-10 år er blevet væsentligt reduceret, og at kravene til personalesammensætningen i Grønlands Statistik gradvist er blevet ændret, således at næsten alle medarbejdere fremadrettet skal have kompetencer indenfor kerneopgaven statistikproduktion. Den øgede brug af elektronisk indberetning og offentliggørelse har været årsag til, at der kan produceres flere statistikker med færre medarbejdere, og at brugerne har mulighed for at udtrække mere detaljerede oplysninger end tidligere. For at denne udvikling kan fortsætte, er der brug for at fastholde og rekruttere medarbejdere med kompetencer indenfor IT, databehandling og dataanalyse.

Grønlands Statistik er opmærksom på organisationens sårbarhed overfor opsigelser og på betydningen af at kunne rekruttere ansatte med de rette kompetencer. Der skal derfor fokuseres på fastholdelse af Grønlands Statistiks nøglemedarbejdere samt på at øge Grønlands Statistiks synlighed blandt grønlandske studerende med henblik på at tiltrække dygtige medarbejdere.

5.4 Fastholdelse

Et fagligt udviklende arbejdsmiljø anses som centralt i forbindelse med fastholdelse af medarbejdere. Grønlands Statistik skal skabe rammerne for at medarbejderne kan tage ansvaret for egen faglig udvikling.

Dagligdagen skal indeholde afvekslende opgaver. Udover de løbende driftsopgaver skal der være tid til at arbejde med prioriterede udviklingsprojekter evt. i samarbejde med forskere, studerende samt analytikere ansat i den offentlige administration.

Grønlands Statistik skal understøtte medarbejdernes engagement ved at tilbyde attraktive muligheder for efteruddannelse, deltagelse på konferencer og anden kompetenceudvikling. Aktiviteter af denne art prioriteres med udgangspunkt i nærværende virksomhedsprogram.

Den specialiserede faglige udvikling kan ske gennem kurser hos de nordiske statistikkontorer og eventuelt andre internationale samarbejder for nationale statistikkontorer. I samarbejde med centraladministrationens kursusafdeling og lokale uddannelsesinstitutioner skal det desuden undersøges, om der kan skabes tilstrækkelig interesse for, at også mere specialiserede uddannelsesbehov kan tilbydes lokalt. Oplæring i brug af de nødvendige IT-redskaber kan i dag i stort omfang tilgodeses gennem E-learning.

5.5 Rekruttering

Det grønlandske uddannelsessystem er kun i meget begrænset omfang rettet mod at udvikle de kompetencer, som Grønlands Statistik efterspørger. En meget lille del af gymnasieeleverne vælger matematik på højt niveau, og på de videregående uddannelser i Grønland kræver det et aktivt tilvalg i forbindelse med valgfag, opgave og specialeemner at udvikle de kompetencer, som Grønlands Statistik efterspørger.

Grønlands Statistik ønsker at øge sin synlighed på uddannelsesinstitutionerne ved at deltage i undervisningsforløb, afholde kurser og medvirke i vejledningsforløb i forbindelse med opgaver. Grønlands Statistik vil desuden løbende søge praktikanter både blandt studerende i Grønland og blandt grønlandske studerende i Danmark.

Grønlands Statistik vil gøre beslutningstagerne opmærksomme på, at det grønlandske uddannelsessystem savner fokus på undervisning i IT, matematik og naturfag allerede fra folkeskoleniveau.

På Grønlands Statistiks hjemmeside er der oprettet et særligt afsnit for studerende bl.a. med ideer til emner i forbindelse med større opgaver på de videregående uddannelser.

Grønlands Statistik har tidligere haft studentermedhjælpere ansat til indtastningsopgaver, indsamling af data mv. Med den øgede digitalisering er mange af disse arbejdsfunktioner faldet bort, hvorfor Grønlands Statistik ikke længere søger studentermedhjælpere til disse funktioner. Grønlands Statistik er fortsat interesseret i at ansætte studentermedhjælpere, men det er i højere grad med henblik på fremtidig rekruttering. Kravene til potentielle studentermedhjælperes faglige kvalifikationer er væsentligt forøget i forhold til tidligere. Desuden er det nødvendigt at fremtidige studentermedhjælpere har intentioner om at arbejde i Grønlands Statistik i flere år.

5.6 Konsulenter og ansatte i og udenfor Grønland

Alle medarbejdere på kontoret i Nuuk er enten grønlandske eller har særlig tilknytning til Grønland, jf. definitionerne i lov om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland.

Herudover har Grønlands Statistik 2 faste medarbejdere ansat med bopæl udenfor Grønland. Medarbejderne udenfor Grønland har tidligere boet i Grønland og været ansat i Grønlands Statistik i hhv. 15 og 20 år.

På grund af problemer med at rekruttere alle kompetencer lokalt er det nødvendigt at supplere med kompetencer udefra. Nationalregnskabet og betalingsbalancen udarbejdes således i dag med konsulentbistand fra Danmarks Statistik og modelsystemet køres med assistance fra DREAM. Områderne kræver en så omfattende specialviden, at der også i årene fremover kalkuleres med løbende bistand udenfor Grønland.

I det omfang det er nødvendigt at supplere de kompetencer, der findes lokalt, har erfaringen vist, at bistand fra relevante institutioner eller konsulentbistand fra personer med særlige kompetencer giver størst udbytte for Grønlands Statistik. Samtidig er der mulighed for oplæring af lokale medarbejdere. Alternativet i form af overenskomstansættelser fremstår umiddelbart billigere, men giver ofte kun ansøgninger fra nyuddannede, som typisk skal oplæres og har korte ansættelsesforløb.

6 Brugerne

6.1 Brugerne

Gennem logning af besøg på Grønlands Statistiks hjemmeside er det muligt at følge, hvor meget Grønlands Statistiks produkter benyttes, hvilke produkter der er mest interesse for, og fra hvilke lande der søges information om Grønland.

Grønlands Statistik vil supplere besøgsstatistikkerne med undersøgelser af brugernes tilfredshed med de statistikker, de anvender. Der planlægges ikke en større brugerundersøgelse, men i stedet møder med centrale brugere i kommuner, interesseorganisationer, institutioner, forsknings- og undervisningsinstitutioner.

I forbindelse med den løbende undervisning i hjemmeside og statistikbank vil Grønlands Statistik indhente deltagernes vurdering af hjemmesiden og statistikbanken.

Det er væsentligt at gøre brugerne opmærksom på, at ikke alle ønsker kan imødekommes pga. begrænsninger i personaleressourcer og økonomiske ressourcer, og at eventuelle ønsker til nye eller ændrede statistikker derfor som hovedregel skal indgå i bestyrelsens prioritering af statistikker, eller betales af brugerne selv.

7 Økonomi

7.1 Økonomi

I en lang årrække har udfordringer med at rekruttere kvalificeret personale i højere grad end bevillingsniveauet været en flaskehals i forhold til ambitionerne om forbedringer af eksisterende statistikker og start af nye statistikker.

Forudsat at rekrutteringssituationen forbedres, kan en del af de initiativer, der oplystes i ovenstående afsnit 3 - i løbet af en årrække - indarbejdes i Grønlands Statistiks årlige arbejdsprogrammer indenfor de nuværende bevillingsrammer. Nogle af de nye statistikområder vurderes dog at være så ressourcekrævende, at det forudsætter, at Grønlands Statistik tilføres øgede bevillinger eller særskilt betaling for opgaven. En tilførsel af en tilstrækkelig bevillingsramme og rekruttering af det rigtige personale er en nødvendig, men på mange områder ikke en tilstrækkelig forudsætning. Grønlands Statistik er således på mange områder afhængig af, at der foreligger mere systematiske og ensartede registreringer som grundlag for statistikkerne.